

Anna Juuls nytårstale

Taler

Anna Winum Juul
Forfatter

Dato

31. december 2022

Sted

Trykt og videotransmitteret i
Politiken

»Idag tager vi fat på et nyt år. Må det blive lettere end det gamle. Må det blive lyst og fyldt med optimisme og handlekraft«. Sådan sagde Mette Frederiksen 1. januar 2022.

Jeg ved ikke med jer, men jeg ville nok ikke karakterisere 2022 som hverken lysere, lettere eller mere optimistisk end 2021. Her tænker jeg eksempelvis på krigen i Ukraine, jeg tænker på inflation og Lurpak til 28 kroner pakken, jeg tænker på skyderiet i Field's, jeg tænker på hedeølger og oversvømmelser, jeg tænker på indskrænkelsen af retten til abort i USA og på præstestyret i Iran.

Nu skal jeg jo ikke sidde her og gradbøje katastrofer, og jeg ved derfor ikke, om ovenstående er bedre eller værre end mundbind og begrænsning af socialt samvær og personlig frihed. Om det er værre eller bedre at være offer for krigen i Ukraine end at være mejslet ind i sit eget hjem i en kinesisk millionby. I stedet vil jeg nøjes med at konkludere, at 2022 var svært på en anden måde end 2021, som var svært på en anden måde end 2020, som var svært på en anden måde end 2019, og sådan kunne man blive ved. Måske var 2022 mere handlekraftigt end 2021, det ved jeg heller ikke. Man fik sammen med resten af Vesten sendt for mange, mange milliarder kroner udstyr afsted til Ukraine, det er handlekraftigt, hvilket det at slå millioner af mink ihjel jo sådan set også er, bare på en anden måde. Således er konklusionen vel den samme: 2022 var fyldt med andre ildebrande, der skulle slukkes, end 2021 og 2020 og 2019 og så videre. Nissen ændrer måske karakter, men den flytter altid med.

Jeg ved heller ikke med jer, men jeg er allerede træt af 2020'erne, hvor verden hvert år opfinder nye måder at være vanvittig på, som om det er selve årtiet, der er noget galt med.

Når jeg siger det til eksempelvis min far, så påpeger han, at verden altid har været

dårlig. Da han var ung, var der jo også atomtrusler, og måske har han ret i, at 2010'erne ikke var nævneværdigt bedre, jeg er faktisk tilbøjelig til at være enig, for jeg havde det også meget, meget dårligt i 2010'erne, hvilket måske bare beviser, at alting ikke var bedre i gamle dage. Jordbærrene var ikke sødere, somrene var ikke bedre, og der var ikke altid sne til jul.

Samtidig kan man jo så heller ikke forvente, at 2030'erne bliver nævneværdigt bedre, bare fordi det er et andet årti, ligesom det så igen heller ikke giver mening, at jeg hele året har glædet mig til at fylde 30 her i december, som om det på en eller anden mærkelig og magisk måde skulle fikse al min eksistentielle elendighed og hele min psykiske sygdom.

For som jeg allerede har konkluderet på vegne af verden, så ændrer nissen jo nok bare karakter, mens den stadig flytter med.

På det personlige plan er der løbet meget vand gennem min å i 2022. Jeg er blevet forlovet og indlagt på Bispebjergs psykiatriske afdeling. Jeg har været i 'Debatten' hos Clement Kjersgaard og i 'Go' Morgen Danmark' hos måske Adam Duvå Hall, det husker jeg ikke. Jeg har udgivet en bog og skrevet en ny. Den hedder 'Superskurk' og udkommer til januar (#reklame) og var på ingen måde en planlagt graviditet, som man siger. Både fordi det ikke er smart ud fra et markedsføringsperspektiv, overraskende få har nemlig lyst til at tale med én to gange på under et år, hvilket jeg egentlig synes er meget fair, men mest fordi 'Superskurk' er både en personlig og meget privat bog.

Den handler straight up om mig og min psykiske sygdom og alt muligt andet, eksempelvis kræft og det psykiatriske system. Jeg gik ikke med noget egentligt behov for at udlevere mig selv, men den pressede sig på, bogen, bedre kan jeg ikke forklare det, jeg udviklede en form for litterær omgangssyge, jeg blev ramt af en for mig både ukendt og fantastisk inspiration, der til sidst godt nok endte med at sende mig på Bispebjerg, fordi jeg troede, at jeg var den nye Jesus, men altså, who's counting.

Jeg skriver ikke dette for at gøre skamløs reklame for mig selv, selv om det selvfølgelig ville være fordelagtigt for mig, hvis 'Superskurk' endte med at sælge en million eksemplarer, så jeg kunne betale for både Lurpak og el og forbrug på et mere generelt plan. Jeg skriver det mere, fordi Politiken trods abonnentflugt og generelt dårlige tider stadig har et større oplag end mig, og jeg vil gerne dele

en erfaring, jeg gjorde mig i processen med at gennemføre 2022, med så mange som muligt, fordi jeg også har oplevet det fantastiske i 2022, at nogle synes, at det, jeg siger, gør en forskel. Hvilket måske heller ikke er smart ud fra et markedsføringsperspektiv, sådan at give pointen væk. Men så igen – who's counting.

Se, de fleste nytårstaler – som dette jo egentlig skulle være – indeholder et recap af året, der gik (done), mens de bagefter forsøger at indgyde håb og gåpåmod for året, der kommer. Og det er måske her, det bliver en lille smule kontroversielt, for jeg er færdig med at håbe. Og selv om det kan lyde underligt, så er det utroligt befriende for mig.

Det er nemlig i 2022 gået op for mig, at jeg har brugt det meste af mit liv i en venteposition i håbet om en dag at få det bedre. Problemet er bare, at jeg aldrig har vidst, hvad 'bedre' var. Om det var at blive 'rask'? Om det var at blive mindre 'besværlig'? Om det var at blive mere 'funktionsdygtig', så man passede ind i 'normalen', hvad den så end er. Altså har jeg glemt at leve mit liv de sidste 15 år, fordi jeg ikke oplevede det som noget værd, når nu jeg ikke havde det 'godt'. Det synes jeg egentlig ikke er så underligt, for jeg har gået i terapi i 15 år, og jeg har lært, at svaret ligger inde i mig selv, at jeg kan styre mine tanker, at jeg kan arbejde mig ud af smerten.

Jeg vil huske 2022 som året, hvor 'mistrivsel' blev det nye 'samfundssind', og selv om det jo som sådan var en glimrende lejlighed til at begynde at tale om, at livet bare for nogle er sværere end for andre, så taler de voksne i stedet om, at mistrivlsen skal stoppes. Hvordan man har tænkt sig at gøre det, ved jeg for det første ikke. Jeg ved ikke, hvordan man eliminerer ulykkelighed og selvhad, men jeg forstår godt behovet. Jeg synes, at det er et empatisk behov. Desværre gør det mig bare endnu mere ensom og ulykkelig, for de tanker, der så kategoriseres som 'svære' og derfor skal stoppes, bliver jo så mindre værd end de positive. Det gør dem endnu sværere at dele, for så begynder jeg at tænke, at jeg er den eneste i verden, der tænker sådan, selv om jeg statistisk set nok ikke er unique.

Lad der ikke herske nogen tvivl om, at jeg synes, at psykiatrien i Danmark anno 2022 er forkastelig. Jeg tror ikke, at psykisk sygdom og mistrivsel kan udryddes, hvis vi bare bliver lidt bedre til at tale med hinanden om de svære ting i tilværelsen.

Men det er måske hele pointen? At jeg ikke altid har et behov for at blive fikset. At jeg i stedet gerne vil anerkendes. At mit liv også er noget værd, selv om jeg er svær, bare fordi jeg er. At de dårlige oplevelser er lige så meget oplevelser som gode oplevelser. At livet er lige så meget et liv, også på de tidspunkter, hvor jeg ikke kan se værdien i det. Det har jeg tænkt meget på i 2022. Hvad jeg gør herfra, ved jeg så ikke. Jeg har det stadig ganske skrækkeligt, men måske lidt mere fredfyldt med nissen, der flytter med.

Nu har Danmark så fået en ny regering. Borgfreden er slut, og vi er tilbage til at leve i et meget langt afsnit af 'Succession' eller 'Game of Thrones'. Jeg hæfter mig mest ved, at vores nye kulturminister engang blev taget for coke-kørsel, hvilket jo gør ham meget oplagt til at varetage kulturens folk, der jo godt kan lide at tage sig et stykke med narko. Jeg kunne godt have brugt denne nytårstale på at flueknepe det nye regeringsgrundlag for at se, hvordan det adskilte sig fra Mette Frederiksens sidste nytårstale, men det har Enhedslisten allerede travlt med, og de har jo ikke så meget andet at lave, så dem om det.

I stedet vil jeg sende 2022 afsted som året, der blev lige så meget et år som alle de andre år. Året, der havde sine ups and downs, ligesom livet vel for de fleste af os også havde sine ups and downs. Jeg er glad for, at jeg overlevede 2022, mens jeg tænker på dem, der ikke gjorde. Det troede jeg tilbage i august ikke, at jeg ville. Overleve. Og på den måde har jeg måske ikke håb for 2023, til gengæld har jeg gåpåmod, og så må vi se, hvordan det går. Det kan være, at vi skrives ved om et år. Det kan også være, at vi ikke gør. I det store, kosmiske hele er det jo som sådan også underordnet.

Må noget bevare os alle – og godt nytår!

Kilde

politiken.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Nytårstale, Udvalgte alternative nytårstaler

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anna-juuls-nytjaarstale-2022>